

Magnetogram ni avtoriziran!

MAGNETOGRAM
POGOVORA PREDSEDNIKA VLADE RS JANEZA JANŠE
ZA ODDAJO »ODMEVI« NA TV SLOVENIJA
Ljubljana, 25. maj 2012

SLAVKO BOBOVNIK: Dober večer cenjene gledalke in spoštovani gledalci. Redkokdaj začnemo oddajo brez uvodnega prispevka. Današnja odločitev policijskih sindikatov, da sporazuma z vlado še ne podpišejo, je razlog, da smo se prispevku odrekli. In dober večer voščim predsedniku vlade.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Dober večer.

SLAVKO BOBOVNIK: Gospod Janša, zelo preprosta matematika, 30 milijonov večja luknja bo v proračunu zaradi tega ne-podpisa.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: No, zaradi tega ne-podpisa - tukaj ne gre za 30 milijonov, gre za vse.

SLAVKO BOBOVNIK: Ja.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Tako, da jaz upam, še vedno upam, da bo prišlo do dogovora, sicer bomo podobni brodolomcu, ki se je s plavanjem rešil z ladje, ki se je potapljala, priplaval do obale, tam pa se je ustrelil.

SLAVKO BOBOVNIK: Poglejte, je čas, da se zdaj, v tem trenutku v pogajanje s policisti vključi predsednik vlade? Če so stvari takšne kot pravite.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Predsednik vlade je vseskozi vključen v pogajanja.

SLAVKO BOBOVNIK: Ampak neposredno, da pride na pogovor s policisti. Bi kaj pomagalo?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Če bo presoja takšna, bo do tega prišlo. Sicer pa na eni strani je vlada, skupaj s predsednikom, na drugi strani so sindikati. Ko smo se pogajali z vsemi in zdaj, ko se pogajamo še z enim odstotkom.

SLAVKO BOBOVNIK: Poglejte, gospod predsednik, samo dve številki preden vidiva prispevek o 100 dneh vašega vladanja. Če se vam - v narekovaju - posrečijo vsi varčevalni ukrepi, potem bi bila proračunska luknja na koncu leta milijardo in sto milijonov. V tem trenutku je primanjkljaja 740 milijonov. Se bo izšel račun?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: No, če bodo ti ukrepi uveljavljeni do poletja, potem se račun z nekaterimi dodatnimi napori lahko izide.

SLAVKO BOBOVNIK: Ampak samo 300 milijonov vam še ostane.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Če pa ne bodo uveljavljeni, potem pa, kot že rečeno, gre za vse. Ne vem, kako in kdo bo to reševal. Mislim, da se tukaj res zaradi ne vem česa, ker ne poznam pravih razlogov za to, da ne pride do dogovora. Igramo se z usodnimi stvarmi. Tako, da jaz še vedno upam. Poglejte, niti nisem danes slabe volje, razočaran, ker mislim, da bo prišlo do dogovora. Preveč je na mizi, enostavno se pač moramo dogovoriti.

SLAVKO BOBOVNIK: Ampak, če je preveč na mizi, kako to, da potem pravite, da Slovenija ne potrebuje scenarija B?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: No, pogledajte, ne vem, kaj naj bi bil scenarij B. Ker, če ne postavimo zdaj temeljev, potem nima smisla zidati stavbe naprej ali pa naročiti materiala za streho in opeke, ker tega ne bomo imeli na kaj postaviti. In vlada tudi, dokler ta paket ni uveljavljen, ne bo predlagala nadaljnjih ukrepov, ker ne bo osnove. Tako da, stvar je izjemno resna, tudi seveda ni vse v rokah pogajalcev, ki so mimogrede odlični. Jaz nimam razlogov, da bi zdaj recimo menjal ministra Vizjaka, pa se sam namesto njega pogajal, ker smo doslej zelo dobro funkcionirali v tej sestavi. Skratka, ni vse v rokah pogajalcev, potem je še Ustavno sodišče, ki bo, če bo prišlo do dejanskega zbiranja podpisov in do nadaljnega zavlačevanja, moralo presoditi, ali je bolje pač omejiti neko svobodo, ko gre za zbiranje podpisov in za referendum, ali pa preprečiti številne protiustavne posledice, ki bodo nastopile takoj. Nekatere že nastopajo.

SLAVKO BOBOVNIK: Ja. Gospod predsednik, slabe volje res niste, velik optimist pa tudi niste.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ne, sem realist in mislim, da imamo vse možnosti, da iz te situacije izidemo. Slovenija je nenazadnje bila že v mnogo težjih situacijah, pa smo na koncu zmogli dovolj razuma, da smo iz njih izšli.

SLAVKO BOBOVNIK: Prav. Poglejva skupaj, kako smo videli teh prvih vaših sto dni vladanja. Prosim režija.

TANJA GOBEC: Prvih sto dni Janševe vlade, ko ni pričakovala političnega miru in ga tudi ni dobila, je zaznamovalo varčevanje. Paket, ki posega v kar 39 zakonov. Mogoče je razumeti razlago, da bi popravki posamičnih zakonov zahtevali čas, ki ga ni. Je pa super zakon po drugi strani tudi past. Če dogovor s policijskima sindikatoma ob zamenjavi pogajalca Gorenaka za ministra Vizjaka ne bi uspel in bi prišlo do referenduma, kjer bi zakon lahko padel, bi za leto dni onemogočili popravljanje vseh 39 zakonov. Bivši premier pred tem največkrat javno svari.

BORUT PAHOR (predsednik SD): Ne strinjam se z vsem, kar je v tem zakonu o uravnoteženju javnih financ. Toda, če moram zdaj izbirati, ali ga na referendumu podprem, če ta referendum bo, ali pa se zavzamem za to, da pade, ne bi rad ponovil Janševe napake, da bi rekel, glasujte proti temu zakonu in proti Janševi vladi. Rekel bom, tudi če ne podpirate Janševe vlade, tako kot jaz, glasujte za zakon.

TANJA GOBEC: Ekonomist Mojmir Mrak vladne varčevalne ukrepe opiše tako: gredo v pravo smer, a ni vzdržno, da hujšamo v glavo, s krčenjem izdatkov za šolstvo, znanost in razvoj. Kritično tudi senat Univerze.

Dr. DUŠAN MRAMOR (Senat Univerze v Ljubljani): Zmanjšati bi bilo potrebno število programov, izbirnih predmetov, izvajanih predmetov. Potrebno bi bilo v tem okviru zmanjšati število seveda zaposlenih. Najvišji stroški so pač najboljši, na tem področju najkakovostnejši kadri.

TANJA GOBEC: Če je bil prve mesece ob varčevanju glavni finančni minister Šušteršič, zdaj prihaja v ospredje gospodarski minister Žerjav. Sledi namreč paket spodbud za gospodarstvo. Ali bodo šle v pravo smer, bo mogoče oceniti, ko bodo celovite predlagane.

Dr. ALEŠ VAHČIČ (Ekonomska fakulteta v Ljubljani): Če bi preko SID banke začeli tudi manjša pa srednja podjetja podpirati, zlasti če bi znali kompetentno ugotoviti, komu se splača dati denar ali ne, bi mi torej pospešek gospodarstvu iz tega dobili za zelo malo denarja.

TANJA GOBEC: Varčevanje in hkrati pospešek gospodarstvu, to je kot kaže zdaj tudi v Uniji prevladujoč trend. A kako priti do reform, da o njih ne razpravlja le ozek politični krog.

Dr. MATJAŽ NAHTIGAL (Univerza na Primorskem): Smo sredi največje gospodarske, ekonomske in socialne krize po drugi svetovni vojni v EU in tudi v Sloveniji in če želimo iz nje ven kvalitetno, celovito, moramo okrepiti javni prostor za pobude od spodaj.

TANJA GOBEC: In še ena reforma čaka vlado v kratkem, reorganizacija državne uprave ob zmanjšanju ministrstev. Opozicija že napoveduje, da bo ob tem pozorna tudi na politične kadrovske menjave.

SLAVKO BOBOVNIK: Ko ste lani zavračali pokojninsko reformo, ste rekli, učinke bo imela šele nekje v prihodnosti, mi potrebujemo ukrepe takoj. Zdaj ekonomisti pravijo, da tudi v teh včeraj predstavljenih vladnih ukrepih za spodbujanje, rast, ni takojšnjega učinka.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: No, takojšnji učinki so že pri ukrepih, ki smo jih sprejeli aprila. Ta paket, ki ga zdaj pripravljamo, ni prvi, prvega je parlament sprejel pred varčevalnimi ukrepi. Gre za spremembe na področju davčne zakonodaje, ki omogočajo več investiranja in nekatera podjetja že več investirajo, recimo Krka. Direktor Krke je ob tej investiciji, ki je velika in ki jo je Krka izvedla pred nekaj tedni, javno povedal, da okolje v Sloveniji za investiranje še nikoli doslej ni bilo tako ugodno, kot je danes. In takšne ocene slišimo tudi od nekaterih potencialnih tujih investitorjev. Torej gre zdaj za nadaljevanje, ni pa to še dovolj. Do konca tega leta, če bomo uspeli postaviti ta temelj, o katerem sva prej govorila, bo vlada predlagala še vrsto ukrepov, na podlagi katerih bo Slovenija naslednje leto ponovno rasla.

SLAVKO BOBOVNIK: In učinek bo takojšen?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Rekel sem, da bo naslednje leto Slovenija ponovno rasla. Za letošnje leto verjetno ni čudežne formule, na podlagi katere bi takoj iz, bom rekel močnih negativnih trendov se spremenilo v krepko rast. Tega tudi nihče ne pričakuje. Menda ne pričakujete to od vlade, ki je tri mesece na položaju.

SLAVKO BOBOVNIK: Dobro. Gospod predsednik, komentar dveh števil še. Prosim režija. V letošnjem prvem četrtletju je bilo 210 stečajev. V letošnjem prvem četrtletju je bilo 6.000 več brezposelnih kot v enakem obdobju lani. Povejte mi to številko za prvo četrtletje leta 2013. Predvideno.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: No, mi ne pričakujemo, da bo, ko gre za vprašanje brezposelnosti ali pa zaposlenosti, bistveno boljše, kajti število delovnih mest oziroma rast zaposlenosti, zmanjšanje brezposelnosti običajno sledi z določenim zamikom gospodarski rasti. Tako, da računamo, če se bodo te pomladne cvetice rasti v začetku prihodnjega leta pojavile in na to računamo, da bodo ti ukrepi delovali, potem bomo konec naslednjega leta deležni tudi bolj optimističnih dejanskih števil, ko gre za stanje na trgu dela. Se pravi večje število ljudi, ki bodo zaposleni, kar pomeni tudi realno povečanje, začetek realnega povečevanja blaginje.

SLAVKO BOBOVNIK: Gospod predsednik, Evropa. Javnost ima nek občutek, da ta Evropa pravzaprav nima recepta, ne najde ustreznega orožja za boj s krizo. Bili ste na neformalnem srečanju, na večerji, danes je bil tu predsednik Evropskega sveta. Kje je Evropa pri iskanju izhoda?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Prvič je potrebno vedeti, katere instrumente ima v rokah Evropa in katere imajo v rokah države članice. Če to pogledamo v razmerju recimo proračunskih sredstev, potem je celoten evropski proračun, čeprav zgleda zelo velik, v milijardah, samo en odstotek javne porabe v Evropi. 99 odstotkov ali pa odstotnih točk sredstev je v nacionalnih proračunih in tam je tudi večina politik. In tukaj se razlikujemo. So evropske države, po tej zadnji izmenjavi mnenj si upam trditi, večina evropskih držav, ki je že izšla iz krize in je manjšina evropskih držav, predvsem ta sredozemski bazen, ki je še v krizi ali pa je na začetku izhoda iz te krize. Na srečo je, če gledamo na evropski bruto domači proizvod, težišče na tistem delu v tem trenutku, ki je v glavnem že iz krize, kjer so izvedli večino strukturnih reform, kjer so tudi ali že uravnotežili javne finance ali so pa na dobri poti, da to naredijo. In to vzbuja optimizem.

Če bi dali na mizo pozitivne in negativne signale, ki jih v tem trenutku dogajanje v Evropi in državah članicah pošiljamo ali pa pošiljajo finančnim trgom, potem je pozitivnih signalov bistveno več. Žal pa eden velik, to je ta, ki prihaja iz Grčije in še iz dveh mediteranskih držav, prevladuje, ker je to zelo glasno in lahko pride v prihodnjih mesecih do nekega potresa tudi, bom rekel težje stopnje. Vendar to ne bo dolgoročno pomenilo niti konec Evropske unije niti evro-območja, niti ne bo to predstavljalo nekega bistvenega zaostanka v razvoju Evropske unije. Jaz se iz mojega prejšnjega mandata spomnim dveh takšnih situacij, ko so vsi pričakovali konec Evropske unije, pa do tega ni prišlo.

SLAVKO BOBOVNIK: Ampak gospod Janša, vi zdaj govorite o pozitivnih signalih, na katere naj bi se odzvali ti finančni trgi in govorite o potresu, ki da ga čakamo.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ne, jaz govorim o tem, da včasih neke umetne dileme, ki pridejo v govorico, pa dogajanja na relativno majhnem segmentu odra, grško gospodarstvo je recimo manj od dveh odstotkov bruto domačega proizvoda, povzroči velike viharje, ki imajo seveda lahko tudi realne posledice, ki pa jih je vendarle treba gledati v nekih realnih razmerjih. Tako da to, kar se dogaja v Grčiji je nevarno, resno je to treba obravnavati, vendar pa je treba vedeti, da bi bila stvar kritična, če bi se to, kar se danes dogaja v Grčiji, dogajalo v Nemčiji. To bi bilo potem začetek konca in neobvladljivo.

SLAVKO BOBOVNIK: Ja. Gospod predsednik še za cel ekran vprašanj imam, prosim vas, če lahko malo pohitiva. Grčijo ste omenili. Slovenija je tam angažirana, bi lahko bila angažirana z milijardo in pol, 243 milijonov je menda, je zagotovo že tam, tega denarja seveda v celoti nikoli ne bomo dobili nazaj.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ja, strinjam se. In to tako v primeru, če Grčija ostane v evro-območju, kot v primeru, če Grčija iz njega odide. Bomo pa delali na tem, da seveda čim več tega dobimo nazaj.

SLAVKO BOBOVNIK: Pred kratkim, ko ste govorili o tem varčevalnem paketu, ste omenili tudi nedelo profesorjev na nekaterih naših univerzah. Ti so to razumeli kot hujšanje v glavo. Ste ravnali prav, ali ste ravnali, gospod predsednik, nekoliko nerodno?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Bi prosil za natančen citat te izjave.

SLAVKO BOBOVNIK: No, zagotovo veste, kaj sprašujem, nima smisla, da zdaj izgubljava minute o tem.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ne, jaz nisem govoril o nedelu profesorjev na univerzah. Jaz sem dejal, da je za to, da je nekdo na ljubljanski Univerzi ali pa na slovenskih univerzah redno zaposlen, dovolj 4 oziroma šest do osem ur delovnih obveznosti na teden. Nisem pa rekel...

SLAVKO BOBOVNIK: In vam profesorji vam očitajo, da ste nekaj še pozabili dodati.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ne, nisem pa rekel, da vsi delajo šest ali pa osem ur, jaz sem samo rekel, da je to dovolj za minimalno redno zaposlitev.

SLAVKO BOBOVNIK: Bodo univerze lahko normalno delale?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: In ta normativ je prenizek, še enkrat to ponavljam.

SLAVKO BOBOVNIK: Ja. Bodo univerze lahko normalno delale, ali pa preživele letošnje leto, če bodo uveljavljeni vsi varčevalni ukrepi?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ti rezi, ne samo na področju šolstva, ki jih predvideva ta zakon o uravnoteženju javnih financ, so v situaciji, v kateri smo mi in v kateri je Evropa, relativno blagi. In prav vsi družbeni sistemi in podsistemi bodo te reze preživeli. Ne bodo pa številni, tako družbeni podsistemi kot morda celo kakšen sistem, preživeli padca tega zakona v takšnem obsegu, kot danes delujejo. Tega pa ne bodo preživeli, ker če ta temelj pade, potem konec leta marsikdo ne bo dobil niti denarja za plače.

SLAVKO BOBOVNIK: Malo skačem, se opravičujem, ampak mudi se. Koliko bodo Slovenijo stala brezpilotna letala? Še bolj me pravzaprav zanima, kje jih bomo uporabljali?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Prvič, gre za odločitev, ki je bila sprejeta že prej, nismo je sprejemali zdaj v Chicagu, kot morda slovenska javnost misli. In gre za sodelovanje Slovenije z minimalnim prispevkom v enem od skupnih Natovih projektov. Zakaj natančno smo se odločili, da sodelujemo pri njem, vam zdajle ne znam povedati. Kot že rečeno, ta odločitev je bila sprejeta prej.

SLAVKO BOBOVNIK: Iz Nata se sliši tudi nekaj o ustanavljanju enot za urbano bojevanje. Ali so te enote v kakršnikoli povezavi s tem potresom, o katerem ste prej govorili?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Te enote že obstajajo in to nima nobene zveze s tem. Nato ne samo, da nima pač v svoji ustanovni pogodbi kakršnekoli pristojnosti, da se ukvarja s kakršnokoli notranjo situacijo ali pa celo socialnimi nemiri v katerikoli državi članici, tudi nobena od držav članic na to ne bi pristala, tako da to je nekaj, kar je popolnoma umetno vneseno v ta prostor. Nato nima zveze s tem.

SLAVKO BOBOVNIK: Mislim, da se je kadrovske števec vaše vlade, vaše stranke v prejšnjem mandatu ustavil pri 218. Kolegi pri nekaterih drugih medijih in v opoziciji so izračunali, da je vaš kadrovske števec zdaj v tem trenutku menda na sto in nekaj.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Zdaj je odvisno, kaj merite. Mi smo na tistem kadrovskem števcu merili politične menjave. Se pravi, menjave ljudi, ki so bili zamenjani zato, ker so pač pripadali kakšni od opcij, ki je bila v vladni koaliciji v prejšnjem mandatu. Ta števec, ki ga vi omenjate, pa meri vse kadrovske odločitve, ki jih je vlada sprejela in teh je ogromno. V prejšnjem mandatu jih je bilo, mislim, da deset tisoč.

SLAVKO BOBOVNIK: Kaj mi zdaj odgovarjate, gospod predsednik? Da smo imeli sto nesposobnih ljudi na teh položajih ali, da smo imeli sto ljudi, ki so sodili v napačno stranko?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ne, med temi 100 ljudmi je zagotovo 80 ljudi, ki so jim iztekli mandati ali pa so odstopili ali pa, kot že rečeno, v vsakem vladnem mandatu v 4 ali pa slabih 4 letih se sprejme 10 ali pa več deset tisoč kadrovskih odločitev, takšnih in drugačnih.

SLAVKO BOBOVNIK: In če bi bili v položaju, ko bi se morali samo oceniti po teh 100 dnevih vladanja, od ena do pet recimo?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Prvič, jaz sebe ne ocenjujem...

SLAVKO BOBOVNIK: Če bi bili v položaju.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Drugič, jaz teh sto dni nisem opazil, niti ne vem dobro, kateri dan je danes, ker je tempo zelo hud. Tudi nismo pričakovali sto dni - sto dni je običajno nek rok, ko ima vlada mir. Ta vlada ni imela miru, bom rekel niti na dan, ko je nastajala in smo vedeli, v kakšno situacijo prihajamo, tako da stoti dan je zame natančno enako pomemben kot deseti.

SLAVKO BOBOVNIK: Ima pa ta vlado eno prednost, pravijo, nima takšne opozicije, kot jo je imela prejšnja vlada.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Jaz mislim, da je slabo, ne samo za vlado, ampak za državo v tem trenutku, da nimamo konsolidirane opozicije. Mi za nekatere rešitve potrebujemo opozicijo. Jaz upam, da bomo čez kakšen mesec dobili vsaj eno konsolidirano opozicijsko stranko, s katero bo možno dosegati dogovore o dvotretjinski večini glede državotvornih tem. Recimo...

SLAVKO BOBOVNIK: Zlato pravilo.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: O vpisu zlatega fiskalnega pravila v ustavo. Tri korake smo naredili, oziroma je parlament naredil, treba je narediti še enega. Zdaj, ta korak bi imel takojšnje finančne učinke. S sprejetjem teh ukrepov za uravnoteženje javnih financ smo s pribitki na naše desetletne obveznice prvič po dolgem času padli pod denar, ki ga Italijani plačujejo za zadolževanje. Prvič po dolgem času se je trend obrnil. Zdaj, če bi to zlato fiskalno pravilo vpisali v ustavo, formalno imamo čas še več kot eno leto, ampak če bi ga vpisali prej, bi bil to naslednji pozitiven signal, ki bi pomenil manjše obremenitve za proračun. Torej v interesu vlade in te koalicije ni, da je na drugi strani opozicija ali pa levica, ali kakorkoli se že imenuje, ki je sprta med sabo, ki se bori za predsedniške položaje in tako naprej. V našem interesu je, da je na drugi strani opozicija, ki je konsolidirana, s katero se lahko o številnih stvareh ne strinjamo, se pa lahko z njimi o marsičem pogovarjamo. Žal nobena od opozicijskih strank do danes ni sprejela partnerstva za razvoj, se pravi neke ponujene roke, ki jo dajemo od začetka. Ena od teh strank je to izrecno zavrnila.

SLAVKO BOBOVNIK: Ampak o tem se prerekamo v vsakem mandatu. Pol stavka prosim...

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: To ni res.

SLAVKO BOBOVNIK: Upate...

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: V našem prejšnjem mandatu smo to ustanovili in sodelovali.

SLAVKO BOBOVNIK: Ja. Upate na hiter sprejem tega zlatega pravila, še upate?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Povedal sem, kakšne so posledice, če sprejmemo in te so dobre. In povedal sem po drugi strani, da nekje formalne obveze, da to zelo hitro naredimo, Slovenija nima. Slovenija je med prvimi ratificirala pakt o stabilnosti. Ta sporazum nas veže, ko bo stopil v veljavo, ko ga bo 12. članica ratificirala, kar seveda pomeni, da ne potrebujemo vseh, tudi Francije ne in tako dalje, to se bo verjetno zgodilo v roku letošnjega leta. To bo mednarodna pogodba, ki se v Sloveniji izvaja neposredno. Torej spremembo ustave mi potrebujemo predvsem zaradi signala, ki bo pocenil naše zadolževanje in zato, da bomo samoomejeni pri tem, da ne bo država spet prišla kdaj v prihodnosti v situacijo, v kateri je danes.

SLAVKO BOBOVNIK: Ja, so seveda tudi drugačna mnenja. Gospod predsednik, sedem vprašanj je ostalo, ampak saj ostane vedno. Hvala lepa, da ste pojasnili, vsa ostala.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Jaz sem na razpolago še za ostalih sedem.

SLAVKO BOBOVNIK: (smeh) Hvala lepa.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: (smeh) Hvala.